

Сп
8805/1

ЛЮБОСЛОВІЄ

ИЛИ

ПЕРІОДИЧЕКО

ПОВСЕМѢСІЧНО

ОПИСАНІЄ.

ТОМ. 1.

НОЯБРІА 1844

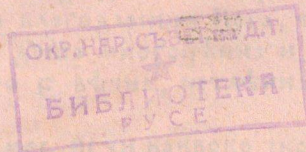
ЧИСЛО 8.

Испытайте писанія, въ нихъ же ко обращете
животъ вѣчный, и сокровище неизчерпаемое.

ОМУРНА.

Въ Типографіи Я. Даміанова.

1844.

SECRET
NO. 14636/58

SECRET
14636/58

SECRET

1951

ЛЮБОВОДІЄ

или

ПОВЕЩАЮЩЕЕ СВИДАНІЄ.

НОЯМВРІИ, 1844.

[ЧИ СЛО 8.

МѢСЯЦЪ НОЯМВРІИ.

Ноемврія, кой-то става отъ Латинска рѣчь Novem-девать, и imber-деждь пострада и претърпе по малкъ премененіа, нежели дрѹгитѣ по напрешни мѣсацы; во Ялбанско-то мѣсацусловіе вѣше деватый, а Єдинадесатый стана самъ да є на ред-атъ въ начало-то на Іанваріа и Феврваріа; совсемъ и цюто желаше Римска-та старѣйшина да го называ Тіверіа, за честь на Тіверіа самодержца родившагося въ сего мѣсаца, но никогаше не си промени име-то. Учѣва секога и сѣщо-то число на дни-те, и не го промени, каквото дрѹгитѣ мѣсацы, кои-то некогашъ смалюваха каквото искаха, а некогашъ продължаваха.

Иносказателно (аллигорически) изображаватъ и предпоставлаватъ тоа мѣсаца подъ видомъ челоуѣка, кой-то є облеченъ въ зеленъ и чернъ дрѹхи, со съ вѣнецъ на главатъ секога зеленъ, и со съ безаница отъ снѣдны коренѣ въ рѹка-та; а на лѣва страна во изокраженіе-то полагаатъ знак-атъ на звѣдіа называема Токсота, въ кой-то слѣнце-то влази на 11-й сего мѣсаца.

Различни разѹми.

Никогашъ не оставай за утре онова цюто можешъ да направишъ днесъ.

Никогаше не досаждай на дрѹгого за онова цюто можешъ да направишъ ты самъ.

Никогаше не давай червонка-та си, ако ѹ не земешъ напрешъ.

Никогаше не кѹдывай онова, кое ти не требѹва, за причина че є єфтино.

Повече расточаваме (харчиме) за высоко-мѣрїе (фѹдѹлкѹ), нежели за гденѣ, пїенѣ и грѣанѣ.

Никогашъ не ни става зле, че малкъ гѹдохме. Нищо не є досадно, кое-то правиме со съ своя вола.

Колкова многѹ ны оскорвиха мѹчны работы, кои-то дрѹгошъ не послѣдѹваха и не станаха!

Совершавай работы-те си, колкѹто можѹ со съ докро и кротость.

Когаше си разлютенъ и расѹрденъ, изброй до десеть, па тогава да говоришъ; а ако си се многѹ разгнѣвалъ, изброй до сѣ, и нече да согрѣшишъ.

ОТВѣСКО ПОУЧЕНІЄ.

Любезно мое чедо, отъ най первы-те должности на челоуѣка є и то: да слави, да хвали и да благодари Бога. "Благослови, дѹше моа Гѹа, и не забывай всѹ въздаанїа єгѹ" то єсть да славиме Бога, и да не забоварѹваме сички-те докрѹни, така казѹва пророкъ Давїдъ на двадесать и третїй псаломъ. Благочестиви мѹже и жены хвалатъ секога и благодаратъ великаго Бога и творца нашего, кой-то ны создаде, и кой-то ны чѹва секога; кой-то прощава сички-те грѣхове и безаконїа, и исцѣлава (оздравѹва) болѣститѣ нашы; кой-то вѣнчава и обѹдѹва со съ милость и милосердїе (сожалѹванѣ), и насищава отъ благости желанїе-то ни. Но нематъ ли слѣдователно и дѣца-та должнсть да благодаратъ небеснаго си отца и благодѣтеля? Воистинно, любезно чедо, иматъ должнсть, споредъ премногѹ причины.

Перва причина, за коѹто си длѹженъ да славишъ и да благодаришъ Бога, тазы є, че ти є далъ дѹша многоцѣнна и предпочтенна, за цюто є вѣчна, нетѣнна и безсмертна.

Тызе, чедо мое, не си каквоко скотове-те,

кои-то погивнатъ и не се помнатъ никога; не си каквото конь и мѣле, кои-то нематъ умъ и разсуденіе, не си каквото са птичета-та небесни, и рибкы-те морски, кои-то фъркатъ на въздухъ, и кои-то живеатъ во волнъ-те морски въ мало време, а послѣ умираатъ, и никога веке не оживеюватъ. Не си като нухъ; теке ти Богъ даде душа, коа ще живѣе секога, сѣнце-то, лѣна-та, звѣздъ-те ще се загубатъ, а та ще живѣе вѣчно и безконечно. Душа-та ти ще живѣе, каквото небесни ангели, ще живѣе каквото самъ Богъ, ще живѣе казвамъ и ще присутствва секога.

Колкѣва е вситиннѣ достойна и многоцѣнна таа вѣчна и безсмертна душа? Достойна е и вреди (чини) повече нежели сребро, и злато, и драгоценни каменіе; достойна е повече отъ неисчетни сокровища и иманѣта, кои-то се намиратъ въ царски-те домъ и дворове; достойна е повече отъ сички-те рѣдъ, кои-то се намиратъ въ дѣлбината земна; достойна е неопредѣленнѣ повече отъ сички-те ти удъ (страны снажны), повече отъ твои-те ти предраги очи, отъ сичко-то ти казвамъ тѣло.

Такваа многоцѣнна душа ти дарѣва Богъ; а не е ли прилично прочее и пристойно да въздавашъ на Бога славословіа, похвалы и благодареніа всегдашни и на секій часъ? Не требѣва ли да имашъ грижа за неа, коа е украшеніе на тѣло-то ти, коа е нетлѣнна, безсмертна, и предпочтенна весьма многѣ нежели тлѣнно-то ти и смертно тѣло?

Втора причина, за кол-то си длѣженъ да славишъ и да благодаришъ Бога, тазы е: защо ти е далъ тѣло (снага), гдѣто да сѣди душа-та въ него, и да го употребѣва, каквото иска, до дето е на тоа свѣтъ.

Тѣло-то ти е пречданъ и предивнѣ направено. И направено е самъ и самъ за душа-та ти. Душа-та употребѣва удове-те ти (страны-те ти) тѣлесны, за да свѣршѣва вола-та си и намѣреніе-то, каквото сирѣчь та иска. Сосъ азъ-атъ говори; сосъ очите гледа; сосъ нозѣ-те се премѣшава отъ едно мѣсто на дрѣго; и съ рѣцѣ-те си отвара кошелек-атъ (кесіа-та), когато иска да подари и да помишѣва нѣкоего сиромаша или злощастна, и съ нухъ да направи сички-те си работы.

Рѣцѣ-те, нозѣ-те, очите, азъ-атъ ти, и секій дрѣги членъ (страна тѣлесна), направи ги Богъ на человекъ като слуги на тѣло-то и послѣшницъ. Безъ неа не можатъ да пра-

ватъ нищо и да работатъ; защото, като се раздвои душа отъ тѣло, то става стѣденно и недвижимо като дѣрво или камень. Очите се помрачаватъ, и не гледатъ; уши-те се запѣшѣватъ и не чѣлатъ азъ-о не произноси никаква рѣчь, рѣцѣ-те оставатъ недвижны и замръзнаты. Отъ гдѣ става все то? Защото душа-та се раздвои отъ тѣло-то, а тѣло-то веке не вреди и не чини нищо; и ще остава въ това смертно состоаніе дори до день-атъ на общо-то воскресеніе (второто оживенѣ).

Ако е душа-та зла и развращенна, ненадченна сирѣчь на добро, тогава употребѣва и тѣло-то на зло. Ако не е на добро обывновенна и надченна, та тогава съ азъ-атъ произноси и говори благословіа (лошы рѣчи и срамны), говори лжы, и оклеветаніа; сосъ очите пригледѣва запрещенны и тайны вещи (неща); сосъ уши-те слѣша ласкателны, прелестны и бездмны разговорки, пѣсни развращенны, кричанѣ-та несмысленны, и стѣдны (срамны) рѣчи; съ нозѣ-те тѣрчи несмысленнѣ въ блудство и распѣтно живѣанѣ, спѣши и склонѣва на краденіе, вой, и кровопролитіе.

Когато гледашъ, сыне мой, нѣкое дѣте да вдига ръка за да удари кратъ си, или сестра си, или содрѣжника си, знай добрѣ че душа лѣкава въ него вдига оназы ръка.

Но като е душа добра и на добро обывновенна и надченна, тогава та употребѣва и тѣло-то на добро. Азъ-о слави и похвалава Бога; нозѣ-те припкатъ скорѣ да совершатъ вола-та мѣ; уши-те слѣшатъ заповѣди-те мѣ; а рѣцѣ-те се занимаватъ и упражняватъ прилѣжнѣ за да свѣршатъ нѣкое полѣзно дѣло.

Мнатъ (чинатъ) нѣкои обаче, ако не са докри до гдѣто са въ тѣло-то, че ще са докри послѣ по смерть-та, когато се сирѣчь раздвои душа-та отъ тѣло-то; но въ това мнѣніе многѣ се прелѣшатъ и прегрѣшаватъ; защо душа-та, коа-то владѣе и заповѣдѣва, употребѣва тѣло-то на зло, а не тѣло-то душа-та, сирѣчь душа заповѣдѣва, а не тѣло. Въ какво состоаніе се, споредъ мѣдраго Феотока, намериме въ смертнѣи часъ, въ това и оставаме во вѣки вѣкѣвъ; по смерть послѣ нищо докродѣтелнѣ-о се претворава и променява отъ докродѣтель во грѣхъ и прегрѣшеніе, нищо грѣшнѣ-о отъ грѣхъ въ докродѣтель; за това, на какво и да се намѣри человекъ въ часъ смертнѣи,

така и остава. Увѣрва това Божественный церковникъ и говори; "И ѿще падѣтъ дѣво на югъ, и ѿще на сѣверъ, мѣсто гдѣ ниспадѣтъ дѣво, тамъ бѣдетъ." То естѣ, за кое мѣсто се намѣри чловѣкъ достоенъ на смертны-атъ мѣ часа, или за рай, или за вѣчна мѣка, тамъ е опредѣленъ, и тамъ остава во вѣки вѣковъ, сирѣчь тамъ остава за секога.

Трѣбва обаче, возлюблене, не самъ да благодаришъ Бога; защото ти даде предивно и пречудно тѣло за да слѣдѣва на дѣшата, но и да го употребявашъ точно и праведно, да свършвашъ и исполнявашъ божественны-те заповѣди, и да правишъ добро по возможности на чловѣцѣ-те. И така като се намерявашъ съгъ тѣло-то, ще да живѣешъ благополучно; а послѣ по воскресеніе-то (по востаніе-то отъ смерть), ще да се соедини па съгъ него дѣшата ти, и ще да е блаженна и благополучна всегда.

Трета причина, за ко-то си долженъ да славишъ и да благодаришъ Бога, та е: защото ти подарява толкъва изобилно и премногѣ упокоеніе и благополучіе на тоя свѣтъ.

Слънце-то, кое-то ти свѣти и кое-то те топли, негово е зданіе. Жизнородно-о въздухъ што дышешъ, неговъ е. Дъждовете, кои-то напоюватъ земля-та, и праватъ л мека и родлива, кои-то напъзандватъ отъ вода источницѣ-те и потоцѣ-те, и прохладяватъ чловѣка и докытока съгъ роса, испроводенни са отъ него чрезъ облацѣ-те. Животни-те, кои-то даватъ кожа-та си за облекло-то ти, а снага-та си за пденѣ-то ти, сички-те са негови дарованія и даркы. Той ти дава изобилно (всма много) и многовидно облекла и пища (пденѣ); дава ти домъ и къща да обиташъ и да сѣдишъ въ нея, дава ти пріатели да се содръжавашъ съ нихъ, и други неизобилни средства за благополучіе-то ти и ползованіе-то ти.

Сичко почти, що гледашъ, ублажава те и увеселява: каквото е зелена-та трева, цвѣтоте-те, различны-те рожкы, дѣвеса-та, хридове-те (каире-те), долины-те, потоцѣ-те, птичета-та што летатъ на въздухъ, и рыкы-те што плыватъ у водѣ-те. Отъ Божіи-те дѣла е да да се намѣри нѣкое, на кое-то да е зрѣніе-то (гледанѣ-то) неблагодарно. Секаде гледашъ доказателный примѣръ, че сичка земля е пѣлана отъ благость-та Господна, гдѣ и да си обвърнешъ очи-те, гле-

дашъ некакво нешо, што ти показѣва, че Богъ наистина желае да те предпостави и направи благощастна. Радѣваше като гледашъ чисто-то синовидно нево, потемнены-те или радостовидны вѣлы облацѣ, като се носатъ и държатъ на кршла-та вѣтрени, море-то тихо и чисто като огледало, или движимо и люлянно отъ волненія и вѣри морски.

Като гледашъ това сичко, трѣбва да се смислишъ колко е великъ и славенъ преклагій Богъ, и да го славишъ; защото ти подарява таквѣ и толкъва големи источницѣ за благоденствіе-то ти и благополучіе твое.

Наслаждаваше, още, отъ различны гласове, кои-то слѣшашъ. Свѣчашъ да слѣшашъ гласъ пріателскій. Радѣваше като слѣшашъ пѣанѣ-то на птичета-та междѣ стѣла-та дѣвесни. Големо нещастіе щеше да ти се види, ако да бешесе лишилъ отъ слышаніе-то (слѣшанѣ-то), ако да не слѣшаше веке мѣгки-те шептанія и вѣтроросни дѣханія, ако да не слѣшаше гласъ пѣсенный, или безчисленны-те и разны сладки гласове, кои-то отъ утринѣ до вечеръ всегда слѣшашъ.

Така пріимашъ наслажденіе почти отъ сичко нешо што вѣдѣвашъ и гдѣшъ. Когато си здравъ и гдѣшъ истіе-то ти, наноси ти наслажденіе, благодареніе, и угодно наслажденіе. Истіе-то не пріимашъ като лѣкарство, кое-то зимаешъ отъ нѣжда за да учѣвашъ живот-атъ си, но пріимашъ го и употребявашъ съ най голема сладость и благодарность.

Немашъ ли прочее должность да славишъ Бога, кой-то те отъ секаде обиколи съгъ таквѣ неизобилни и неисчерпаеми средства за благоденствіе-то ти?

Друга причина, четвѣрта, за ко-то си долженъ да славишъ и да благодаришъ Бога, тазы е: че ти прозрѣ и даде толкъва неизобилно совершенно и вѣчно блаженство за вѣчны-а и всегдашны-а свѣтъ и животъ.

Познахме сега какви неизобилни и многоцѣнны средства подарил ти Богъ за това маловременно на тоя свѣтъ благоденствіе и благополучіе; но това не е нищо, сирѣчь не се брой за нищо, като се сравни и упокои съгъ онова блаженство и благополучіе, кое-то ти пріисготѣва и обѣщѣва Богъ за вѣчны-а и вѣдѣщи-а свѣтъ и животъ.

Пресладко-то пѣніе, кое-то си нѣкога члѣ като се сравни съ небесно-то пѣніе, не се брой

за нищо при него. Прекрасна-та градина, прѣвесело-то поле, прѣрадостно-то зрѣніе и гледанѣ, щото си нѣкогашъ видѣлъ, все то, като се сравни съ Божій рай, става за нищо. Най-великолѣпный и прѣславный градъ на земли, най-прекрасни-те домове по сички-а тоа свѣтъ, унищожаватсе и ставатъ за нищо, като се сравнатъ съ град-атъ и палатитѣ на некеснаго цара Бога. Двери-те (вратитѣ) на онзы градъ са все отъ маргаритѣ; улицы-те (сокацы-те) мѣ са посланны все отъ злато; и сички-те мѣ жители, дори и до малки-те дѣца, вси са царіе и украшенни златомъ. Тамъ нече да има веке ни то гладъ, ни то жажда, ни то ноцъ, ни то трѣда и печаль, ни то смѣрть. Тамъ секаква нѣжда со-вершенно се исполнава; секакво желаніе се со-вершава и удоволствѣва за всегда; Тамъ Богъ отлага сека съза, и скоркъ.

Не е ли пристойно прочее да благословишъ и да славишъ Бога, за щото показа и обави такова безпредѣлно попеченіе и раденіе за безсмертны-те ти и секогашны ползы? Многѣ неща воистинно направил за тѣло-то ти, но безпредѣлно и безкрайно много повече за душа-та ти. Многаждь благосклонно испроводи аггелы, кои-то мѣ са слѣги, за да избавятъ и да освободатъ тѣла-та на людіе-те мѣ; но сына своего, сына единороднаго, кой-то е веселба и радость на небеса, испроводи да спасе душа-та ти и освободи. Я испрати го и тогава, когато знаеше че инакво не беше возможно да те спасе, ако не умреше за тебе на кръст-атъ, и ако не пострадаше най-горка-та смѣрть.

Но слѣдователно, — ꙗкѡ сынъ Божій воскресъ изъ мѣртвухъ, и вознеса на небеса да уготови мѣсто прекрасно и прѣлюбезно за вѣчно-то ти и безконечно сѣдалище. Я сега ти подаде сватое писаніе, за да въде свѣтило предъ нозѣ-те ти, и свѣщникъ на ходенѣ-то ти; за да те оправлава безопасно и со-вершенно наставлява на това вѣчно и безконечно блаженство и благоденствіе.

Злощастіе.

Като ни стане нѣкое злощастіе трѣбва да смислиме, че нещастіе и скоркъ природно ставатъ на тоа свѣтъ така, каквото става снѣгъ, градъшка, вѣри, и тревоненіа; и да познаеме че ако быка година безъ зиме, безъ снѣгъ и пр., може да въде и животъ нашъ безъ грижа, безъ печаль и скоркъ.

СОНОВИДѢНІЕ.

Че соновидѣніа ставатъ и отъ Божіе откровеніе, и споредъ естествословно дѣйствіе.

На 1750-то лѣто, на предпразенство Рождества Хрїстова, жена на нѣкоего тѣрговца, въ Парісъ, като се връщаше въ дом-атъ си, изгѣби въ пѣтъ-атъ нѣкакви писма; но понеже беха весьма потребни, върнасе веднага на диръ по сички-те мѣста, гдѣто беше прѣшла, и тѣрсеше ги; но совсемъ толкъва издирванѣ не може да ги намѣри и за то беше въ голема печаль и скоркъ. Послѣ по тры дена виде на сѣн-атъ си, че се намираше во улица-та (въ махала-та) на св. Снѣвріа, и че виде нѣкоего человекъ съ червенно облекло, че зимаше отъземи писма-та и. На утрина обави и повѣствѣва това соновидѣніе въ сички-те и сосѣдници (комшіи) и пріатели, но отъ то нищо дръго повече не направи. На утрешній-й день обаче, като излезна на вонъ за нѣкое си дѣло и работа, удивисе прѣчданъ, като виде во улица-та на св. Снѣвріа едного человекъ съ червенна дрѣха, кой-то приличаше тѣрде докѣ съ съ оногова щото въ сонозрѣніе-то виде. Такова подобіе и приличванѣ побѣди а до толкъва и принѣди, щото на тоа часъ приближисе при него; поздрави го, и попыта го: да ли е намерилъ нѣкакви писма въ день предпразенства Рождества Хрїстова. Тоа человекъ наистина беше намерилъ загѣбени-те писма, и даде ги на жена-та.

Това сонозрѣніе вижда се чѣдесно, и слѣдователно може да рече человекъ, че е Божіе откровеніе, или аггелско вдохновеніе и наставленіе, каквото и става. Но совсемъ то може да се каже и истолкъва пасно споредъ естествословно дѣйствіе и окръзъ, като по-смотримъ и пригледаме исправно и точно същовременно-то прїсѣтствіе и дѣйствіе щото стана междъ соновидѣніе-то и дѣйствіе-то. Безъ всако съмнѣніе (шѣке) жена-та, когато нечѣвствително, сирѣчь не усети и загѣби писма-та, гледа нѣкоего человекъ, че се наведе наземи, и узе отъ тамъ нѣщо. Но понеже на онзы часъ занимаваше и имаше ум-атъ си въ дръги попечителни и грижни смышленіа, снова прѣвременно и същовременно согледѣванѣ не ѣ даде чисто и точно понатіе и познаніе, токмо нѣкое темно и смѣшенно чѣвствованіе и у сещанѣ. Я слѣдователно, като позна че изгѣби писма-та,

негодование-то и разгърданѣ-то, оскорбленіе-то и, и напразно-то имъ траженѣ, помрачиѣ и затемниѣ още повече немошно-то изображеніе и согледванѣ тогашно, кое-то совзе първъ, като виде червенноосблеченна-а челоуѣкъ да се наведе на земи. Въ сонозрѣніе-то обаче, понеже дѣша-та и е мирна, и свобода отъ вонкашни-те чвствования и отъ дрѣги многопопеченны и многогрижны мысли, потемнено-то тогашно согледванѣ сега стана по швно и по чисто въ сонозрѣніе-то; за това, споредъ природно и естественно доказателство, виде на сонъ тогозы челоуѣкъ; понатіе-то и согледванѣ-то че се наведе челоуѣкъ съ червенна дрѣха, възбразисе и възнови, и намерданѣ-то на писмата, сирѣчь набожданѣ-то соединавашесе съз неа на сонъ споредъ закон-атъ на мечта телната сила †. Я послѣ по соновидѣніе-то и, като се грена во улица-та на св. Онурія съз червенноосец-атъ, и попыта го: да ли е нашелъ нѣкакви писма, то по слѣчаю стана; защото нарочнѣ (максѣ) за това не веше излела на вонъ отъ къща-та си, но за дрѣго дѣло. Вто прочее че не се приключава нѣкое чѣдо въ това чѣдесно сонозрѣніе.

В естествено простознаніе.

Благороденъ нѣкій приказва сонозрѣніе-то си.

Тазы ношъ гледахъ на сонъ, че самъ умрелъ, и че ме закопахъ близъ при единъ сиромашъ; и че като не можехъ да стърпимъ такова тагостно и несносно събдство, каквото единъ мертвецъ благороденъ, казахъ мѣ така: "Отръгнисе, непотрѣкне, иди да изгнѣишъ далечъ отъ тѣва; не ти прилича да си при мене близъ." "Изъ непотрѣкненъ!" Отговори съ големо горделиво дерзновение и свобода; "Тѣзе, щото си наистина непотрѣкненъ, иди да тѣрсишъ на дрѣго мѣсто непотрѣкны-те си; тѣва са вси равни и равночестни, и не ти самъ длѣженъ нищо; во смѣтлицѣ-то ми лежимъ, каквото и ты въ свое-то."

— РИТОРЪ ВЯМВЯ.

Секо начало мѣчно.

Въ начало-то на просвѣщеніе-то народно сичко е мѣчно; а добрыни-те и совершен-

† Мечтателна сила се казва снова щото во ум-атъ ни начертаваме и мыслиме.

ства-та не ставатъ и не се раждатъ, освенъ съзъ многѣ трудове, съзъ многѣ опитности и искѣсы, а, по жално, съзъ многѣ тѣетны и пѣсты надежды! Обаче тѣетны-те надежды не е пристойно и прилично да ни осѣдѣватъ и изгаснѣватъ прилѣжаніе-то ни и желаніе-то, и да ны отчлѣюватъ и отдалѣчаватъ отъ придокыванѣ-то на добрыни-тѣ; отъ тѣа тѣетны надежды нищо никаде не щеше по добро да стане, ако не искѣсеше нѣкой вторши и третій пѣтъ и не опыташе да го исправи, совзрши и полѣчи, като на първы-а опытѣ не полѣчи, или като нѣкой дрѣги не полѣчи въ нещю, а той споредъ него да се отчлѣюва, и да не употреблава нѣкой способни и пристойни средства дори да пристигне съзъ многѣ опитности въ благій конецъ.

— БОРИВВО РВЧВНІЕ.

ВОЗОКРЯВОРАНИЕ.

Не е странно (чѣждо), и вонъ отъ дѣтописи-те да опише челоуѣкъ въ ниѣхъ сичко нещю, кое-то взирае и сочи за благочиніе, благогтроеніе оуцо, похвала управителя, и поменъ вѣчнопамятнѣи.

Величество Вгв Сѣлтанъ ЯБДЪЛЪ МБДЖИДЪ ХАНЪ, понеже предпочита секога, и желѣе секаквовидно благополѣіе и благочиніе за сички-те МБ вообще людіе, благоволи каквото за сичко, така и за одѣланіе-то (облекло-то) войнско самъ съзъ свои очи, и рѣчѣ да види, да опыта, и да се увѣри, че е благочинно, благопріятно и на войнш-те пристойно; и на 24-й Івнѣ м., въ тазы година, отиде во Ямбар-атъ царски, гдѣто работатъ акаджѣи това войнско одѣланіе, содрѣженъ съзъ Высочество Вгв Риза Паша, Великаго Сераскерина, и съзъ сички-те дрѣги велики прислѣжници царски, за да пригледа подробно сички-те поставы на Ямбар-атъ, и работы, ако са добрѣ уработенны, и съ Негово-то отеческо попеченіе и желаніе содрѣжѣны и пристойны.

Предъ мало време, като имаше намѣреніе (нѣтъ) да иде за вышереченна-та причина во Ямбар-атъ, веше заповѣдалъ, сички-те шевцы, кои-то работатъ тѣа войнски облекла, да се облечатъ починнѣ и окраднѣ, и да иматъ на глава-та си особнѣи царскій знакъ (нишанъ), за да се познаватъ, че са на царско слѣженіе и работенѣ, и като дойде во Ямбар-

атъ, да се представатъ предъ царско лице и живятъ съ това нововозобразованно нѣхно одѣваніе и порадошно облекло.

Като влезна во Ямбар-атъ В. Б., тѣа нововозобразни облекенни наредихасе отъ една страна порадошно, а войнѣ-те царски отъ друга, кои-то со съ изокраженна въ лицето МѢ голема радостъ призрѣ, и до гдѣ да промине междѣ нѣхъ не си одвои очите отъ тѣа обраднооблекенны нѣговы работници, показѣющѣ великолѣпна-та МѢ склонность и благодарность за благочинното и вообщѣ за вси похвално и обрадно состоаніе.

За това починно и обрадно состоаніе, че е благодаренъ великолѣпнѣишій Сѣлтанъ, вижда се прѣвнѣ и чистѣ отъ слѣдѣвателна-та МѢ благосклонность и заповѣдь: въ 1-й день на Сіевалъ мѣсець (Октомвриа д.) на Байрам-атъ, като щеше да иде, В. Б., споредъ катагодишнѣи Оттоманскій законъ въ Джаміа да се клана, благопріято МѢ се виде и благодарно да са нареденни въ торжественнѣа обрадъ (алай), и тѣа Негови нововозобразни со съ обрадно одѣваніе люде, кои-то имаха такова починно и обрадно наредѣнѣ по онѣа мѣста, отъ гдѣто премина великолѣпнѣишій Сѣлтанъ со съ сички-те. Си славны прислѣжници (Риджали), и Пашы, и такова благолѣпно и обрадно въ царскіа Ялай присѣтствіе показѣха, щото големо прѣбгодно зрѣніе и гледѣнѣ на сички-те зрители (сеирджіи) нанесе и направи това нѣхно обрадно присѣтствіе и починно наредѣванѣ. Тол новобобразнѣи обрадъ направиха и во вторѣа день на Байрам-атъ предъ велики-те лица, когато преминѣваха улица-та предъ Злчи-ханъ и пр., и отиваха да честитатъ Байрамъ на Шенслам-атъ, и на великіа Везиринъ.

Многолѣпно вонстиннѣ предпоставлаватъ зрѣніе и видъ тѣа нововозобразни люде, не самѣ въ торжественнѣи обрадъ, но секаде гдѣ и да се намиратъ, или совокупленни, каквото са и опредѣленни нѣкогашъ за да се расхождатъ заеднѣ, или осокнѣ двама и трима заеднѣ, или и самѣ, споредъ какво се слѣчи, весьма благолѣпно зрѣніе и видъ това нѣхно нововозобразно присѣтствіе предпоставлава на секо око, кое ги види. Благоушастливи са, вонстиннѣ, люди, не самѣ за благолѣпно-то имъ зрѣніе и видъ, но най повече за благоушастливо-то имъ состоаніе и чиневнѣа обрадъ. Свободни са

за сичко щото имъ за добро-то взирае и пригледѣва, стига самѣ да ради секій и да чѣва пара-та си; трѣд-атъ мѢ и работа-та мѢ, що работи, плашатъ доволнѣ и точнѣ, тѣа работа да работи вонъ отъ Ямбар-атъ, не може да придобіе толкѣва, колкѣто въ царска-та работа; живѣе чиннѣ и свободнѣ; ходи въ Цариградъ своводнѣ, като Ясланъ (левъ); има житіе и защищеніе (арка) прѣвосходно и големо, и рѣдко споредъ многѣ другѣ като нѣхъ хора. Ямбаръ Бмими е единъ отъ най почтенни-те и благораздмни царски лица, называемъ мѣрліва МѢстафа Паша, кой-то, като единъ окцій баща на сички-те, има за нѣхъ, споредъ Сѣлтанско-то благосклонно желаніе и ревность, големо попеченіе (грижа) и люковъ: совѣтѣва ги со съ кротость и благораздміе; заповѣдѣва имъ да се държатъ чистѣ и благочиннѣ, кое може да ги предпостави и направи честнѣ и любезнѣ; запрѣщава имъ и подѣва ги да не ходатъ въ пивницѣ-те, и да си не харчатъ парѣ-те за пѣнѣ и за другѣ непотребни неща; когато е Недѣла, или нѣкой знаменитѣи день, споредъ вѣтроисповѣданіе-то (вѣра-та), кое и какво има секій, своводенъ е да иде да си свѣршѣва законна-та си должность; со съ една рѣчь да кажемъ таково своводенъ и обраденъ животъ живѣатъ тѣа нововозобразни работници царски, щото наистина увѣреннѣ може да се нарече благоушастливъ и благополѣченъ.

Въ таково животъ иматъ часть (пай) 1000 дѣши работници, кои са отъ половина-та повече Българѣ, а другѣ-те са: Тѣрци, Гѣрци и Арменѣ. На сички тѣа, предъ мало време, первый предстоатель (калфа башиа) беше Хрѣсто В. Фѣтїновъ Самоковецъ, а сега е Ішванчо Спасовъ Калоферецъ, кой-то предава работѣ-те на десѣтоначалнѣ-те, шевици и прави со съ нѣхъ счетъ (есапъ), колкѣто за зѣманѣ, толкѣва и за даванѣ: харчѣве, парѣ плащѣнѣ и пр.; и кой-то има должность да водѣтѣва, и да пригледѣва работѣ-те какво са уракотеннѣ; и да има попеченіе и вниманіе за секакво благочиніе и добро состоаніе на тѣа шевици.

Описахъ до тѣа това возобразно и благочинно состоаніе на тѣа царски шевици, своводнѣа имъ и ушастливѣи животъ, за кое са длѣжнѣи прѣезмѣрнѣи великолѣпнѣишемъ Довлетъ, Прѣблагодѣтелю таковагѣ благоушастливѣи нѣхъ; но да вѣдатъ достойни на Негово-то многолѣпно благоушастіе и благость,

требѣва да иматъ такова доношеніе и достоинство, щото наистина да се покажатъ достойни и причастни всакагѡ благодѣлія.

Какво доношеніе требѣва да иматъ, слѣдователноу описанемъ подробнѡ, каквото прилича.

ВЪНЪШНІЕ за Славено-Болгарска словесность.
Драгій любородче!

Воистинно се увѣрихъ и точнѡ, чи требѣва Славено-Болгарска-та словесность да се развива и отъ части колѣе и колѣе на благій конецъ да пристигва и да успѣва: кое безъ всако съмнѣніе благополучноу може да вѣде, первѡ и первѡ ако въ се учредили добри и соразмѣрни училища за Славено-Болгарскій азѡкъ. Воистинно добро въ станало и най предпочтенно това свѣто дѣло, ако совокѣпнѡ богати-те и сиромаси-те съ любовна рѣвность совзематъ пристойно намѣреніе секий споредъ сила-та си да предстанѣва съ любовь и да помага, и тогава, благоволеніемъ Божиимъ, и поможеніемъ ихъ устрѡбасе израдноу и пристойноу. Но кажи ми, Господине! Защо богати-тѣ не познаватъ тѣхно-то и дѣтинско-то си лишеніе? Кога ще да е прочее тазѡ причина? Слѣдователноу има ли Болгарія таквѡ чѣствителноу учители, кои-то да чѣствѣватъ и да усѣтатъ таа погрѣшка? Кога побчаватъ учители-тѣ, да ли са увѣрени, да ли познаватъ точнѡ онова що побчаватъ? вѣроятно е, чи тѣ сами бѣдатъ че са недостаточни, защо колкѡто са учили, толкѣва знаятъ. Когато е учителска-та градина пречистенна, предкрашена, и когато цѣтѡве-тѣ ѡ има благовоноу, нещатъ ли да тычатъ млади-тѣ да се китатъ? А съ благоуханіе-то не можатъ ли стари-те да се наслаждаватъ и ублажаватъ? Кой-то е подвизникъ и корецъ, не требѣва ли да се покаже въ поприще-то (намегданъ), и да си гави сила-та? кой-то е рѣководѣлецъ не употребява ли сѣчива-та си? Кой-то е орачъ, може ли да не оре? Кой-то е търговецъ, може ли да не търгѣва? Кой-то е учитель, не е ли долженъ да се старѣе за юношеско-то просвѣщеніе, и простонародно-то увѣреніе, наставляющъ старш-те, и увѣрающъ съ доказателства: кое е средство на просвѣщеніе-то, и какво добро отъ него произходи и пр., и пр.? Кажи ме, Господине, кой е тоа учи-

тель, щото не самѡ гражданско-то да соверши украшеніе, но и церковно-то да расположи проповѣданіе и побченіе? Ако и да се полѣчи нѣкой таковъ нѣкогашъ, да ли слѣдователноу полѣчи между Болгарш-тѣ пристойна честь? Колкѡ учители не промениха Болгаре-тѣ посички-те почти градове? Какъ успѣхъ ще направатъ, като ги променюватъ по ефтино отъ конѣ-тѣ? Какъ успѣхъ произникнѣва отъ таквѡ променѣніа, и какво лишеніе става на ученици-тѣ отъ такова непостоянство, то оставамъ на ваше словесіе да обавишъ, ваше е дѣло и хѣдожество, то нежели мое. Да не воспонемъ вси, нека самѡ принесемъ за доказателство, учителя Господина Неофута, Рылскаго свѣщенномонаха, и теплаго рѣвнителя просвѣщеніа народнагѡ, ако да вѣха Болгаре-тѣ благораздѣлни и за добро-то си чѣствителни, щеха ли да оставатъ да е потаенъ неговшъ въ заимноучилища-та проповѣдншъ и учителншъ гласъ, и да е скрѣтъ сега въ пѣстѣни-те, като свѣтило подъ шиникъ, и не отгласающъ въ училища-та, на кои-то присѣствие-то е той первшъ корень, и первшъ наставникъ, и отъ кого-то ождаютъ все свое улѣчшіе? О несчастливо юношество Болгарско! въ малѣ узрѣлъ чѣвклистающій и въ малѣ отъ очесъ и ушесъ своихъ зайде! Ако да имаха, казвамъ, Болгаре-тѣ за просвѣщеніе-то си чѣствѡваніе една тысящноастица, щеха ли да оставатъ това за Болгарско-то юношество перво свѣтило така потаенно? нещеха ли го прикани вторицею, каквото воокрази учители за взаимни училища, така съ неговш-а Богданншъ талантъ да устрои и за обрадни Славено-Болгарски ученіа учители? Ако да ти предпоставимъ, драгій любородче, нѣкого отъ непознаемш-те, кои-то са доволни и достойни за това дѣло, но невѣренно се вижда, зашто дѣгій пѣть не се полвѣха въ тозы свѣщенншъ подвизъ, а Господина Неофута не самѡ сичка Болгарія знае, но и тѣа бездѣлни каменѣ проповѣдѣватъ и славатъ.

Казѣватъ нѣкои, че Болгаре-тѣ споредъ трудолюбіе-то си, превосхождатъ много дѣгѡ народѡ, то казвамъ и азъ, но скажи ми, като казѣватъ, че са трудолюбиви, направѣха ли нѣкой общій успѣхъ за просвѣщеніе-то си, каквото праватъ дѣгѡ-тѣ народѡ? Вѣй, то е истина, чи богати-тѣ заедно и сиромаси-тѣ подарѣватъ челоѣко-

любившъ монастири-те и подкрѣпаватъ ги добръ; сограждатъ церкви многолѣпны и прѣкрашенны; вистиннѣ свато дѣло и дѣшеспасително. Но училище-то, кое-то е дѣша, подтвърждение и украшение нишно, да ли устроиша, каквото е пристойно и потребно? Кой ще украси тѣхъ многолѣпны домове Божи, като не е училище пристойно? Като нема такава пристойно училище, гдѣ ще се намѣри пристоеиъ и достоенъ за тѣхъ сваты домове свашенникъ, діаконъ, певецъ, чтецъ и пр., и пр.? Изъ абаджилница-та ли, или изъ винопивница-та? Гдѣ да се учатъ свашенницъ, свашенномонаси, кои-то са украсение на церква-та и укрѣпление на вѣра-та? по нивш-те ли, или по бащи-те? То все оставамъ въ разсѣденіе на секого, кое е сирѣчь по напрешъ потребно и предпочтенно, нека разсѣждава благораздѣмнш, и нека каже, че неправеднш говоримъ.

Като разсѣди прочее раздѣмнш и точнш, и познае докрѣ предпочтенно-то и пренджно-то, кога усети кое е по предводително и неотвѣжно; защо е прочее тѣа голема и нераздѣна слѣпота за предпочтенно-то? слѣпота ли е, или безсловесна простота? Кажимъ, Госп! Яко не вехъ Българинъ, щехъ ли да плачемъ толкъва горкш, и щехъ ли да обличавамъ това наше укорно и бѣдно состоаніе? Молимъ, кое дѣте не си вдига рѣка-та за да отрѣе и обреше на майка си очи-тѣ? Кой е тѣа братъ, брата си слѣпа да гледа, и да се не сожालува? По правдѣ, никой; освенъ, ако е вонъ отъ челоуѣчество. Тогш ради и азъ братственою ревностію распалентъ, за народна полза изрекохъ това.

Искреннѣйшій ревнитель.

Доброумноженіе.

Колкото повече се распространаватъ и въ мнозина раздаватъ сички-те знаніа и ученіа (*αι επιστημαι*), толкъва се умножаватъ добръшн-те, а злышн-те се слѣдвателнш смалюватъ и исчезуватъ. Смѣлш-о обаче и предрзностнш-о лстецъ и обманщикъ, — кой-то не е никога охщенароднш челоуѣкъ, — и кой-то предпочитѣ слѣпота лежели красота, кланатъ мѣ се непросвѣщеннш-те и простонародни люде, но отъ просвѣщеннш-те челоуѣцъ присмѣанъ е и униженъ.

— ВЪКВАРІА.

ВЪМЛѢДѢЛІАНІЕ (орачно ракотенѣ) за непременностѣаніе.

Потребно е и полѣзно да покажеме по возможности въ Болгаріа хѣдожества, и искѣства (заналтнш мѣрафетш), кои-то послѣдватъ въ земледѣланіе-то просвѣщеннш-те люде Буршпейски и праватъ ги; защото земледѣланіе-то е дѣша на сичко благополѣчїе въ секо мѣсто, въ сека держава и власть. Търговіа то умножава и распространява, хѣдожества удобрава и развива; правленіе-то съ десеточш-те удоволствѣва, согъ една рѣчь секого насищава и обогашава, и поимасе за начало и корень на сички-те неотвѣжнш челоуѣкъ потребш.

Помеждъ дръги-те искѣства Буршпейски предпоставява най повече земледѣланіе-то благополѣчно и успѣшно, добро-то обшкншвеніе нишно и ракотенѣ, кое-то употребаватъ, и не оставатъ никогашъ земля-та, каквото а нѣа оставаме празна и небракотенна, но а работатъ секога и посѣюватъ; защото земля-та е секогашъ усрдна и пристойна да заплати на челоуѣка трудовете мѣ, като истинна и чодолюбива майка, но секога не согъ сѣшо-то и това сѣанѣ, но съ различно, каквото по надоле ще видиме. Многопотребителнш за това правенѣ опытъ обави наистина-та и показа: а. че нѣкои насажденѣ-та тогава най повече праватъ големъ успѣхъ въ рожкш-те си, когато се сѣатъ послѣ по нѣкои дръги, кои-то природнш можатъ да помогнатъ на успѣх-атъ имъ; б. че сички-те насаждѣанѣ-та не исчерпаватъ и не смалюватъ сила-та на земля-та така, каквото дръги-те; напротивъ, намѣрѣватъ се нѣкои сажденіа, кои-то а праватъ и по добра. Така н. п., трилиственник-о (*το τριφύλλιον*), мидійска-та трава, подобна на трилиственник-атъ (*η μηδικη*), и ослоршканна-та трава (*ονοβρυχis*) †, каквото и сички-те многолѣтнш растѣніа по полета-та праватъ земля-та благоплодна тогава и родлива, когато се отсичатъ согъ сѣрп-атъ, или съ коса-та косатъ, или ги пасатъ довышш-те като не са зафатили още сѣме.

Напротивъ, житни-те сѣанѣ-та, сирѣчь гичмено (ичимико), овес-о, и дръги такиви,

† Ослоршканна се казѣва, защото а миришатъ осли-те (магарета), прави ги да рѣватъ, подобна е и прилича на нахѣтска-та трева, и прави семе прилично на лѣша.

но най повече жито-то, изнемсцаватъ земля-та, като има узрѣе рожба-та.

И отъ коренѣ-те, зимна-та пшеница (земна-та) изнемсцествѣва много и та земля-та; и послѣ зѣлѣ-то, и герска-та трава, подобна на рѣдокви-те, рѣпш-те (варш трѣпш). А свекла-то (цвекло-то) по малкъ ослабѣва земля-та, когато извадиме коренѣ-те, и оставиме листове-те на земи.

Така още ослабѣватъ и изнемошаватъ земля-та много, сички-те маслични рожби, каквото е сочевица-та (сосамо), лен-о, кълчища-та, и пр.

Грахъ, бобъ, и секакво отъ ородно ошце, каквото са леша, фаслаз и пр., по малкъ ослабѣватъ земля-та, нежели жита-та, когато обереме рожба-та има узрѣла; но ако ги отсѣчеме, когато цвѣтатъ, може да оставатъ земля-та совсемъ неповреждена.

Призрѣха (запикасаха) и още земеделци-те, че секакво саденѣ ослабѣва повече земля-та, когато оставаме рожби-те да се наситатъ и напаланатъ нежели когато го отсѣчеме крѣжко.

Да не остава прочее земля-та неплодна и пѣста три и четири години, каквото а оставаме нѣе, буршпане-те а сѣатъ секога и непрестанно едно по едно, но съ различни сѣанѣ-та, кои-то не а изнемошаватъ и ослабѣватъ. А това за удобреніе земли употребленіе и саденѣ може да наречеме непрестанно сѣаніе; понеже наистина сѣмена-та се променюватъ на едно също мѣсто ката година порадочно. А таа окрѣжностъ † държи, и послѣдѣва много или малкъ години, та за то става окрѣжностъ многолѣтна (многогодна) и малолѣтна. Но понеже първа-та година на сека окрѣжностъ угноюватъ (фърлатъ гюбре) нивы-те, колкѣто по дълга или по многолѣтна се случи окрѣжностъ-та, толкѣва по малкъ гной (гюбре) се похарчѣва, но земля-та се учѣдѣва да, конечни благоплодна въ малолѣтна-та окрѣжностъ.

Некогашъ обаче нагноюватъ земля-та много пѣти и въ таа маловременна окрѣжностъ.

Маловременны-те окрѣжности са способны

† Окрѣжностъ се казѣва обиколѣнѣ-то на едно коло: н. п., като начнеме отъ дванадесаты-а часъ на часопоказатель-атъ, и обиколиме сички-те числа, и при стигнеме па на дванадесаты, то се казѣва окрѣжностъ.

и пристойни въ каменны-те и нетлѣсты земли, кои-то иматъ потреба честѣ да се нагноюватъ, но помалкъ секогашъ.

Когато сакаме да учѣваме земля-та благоплодна, требѣва да сѣеме онѣ саденѣ-та, кои-то не изнемошечатъ и не ослабѣватъ земля-та или най паче а по добра праватъ, послѣ отъ онѣ, кои-то а изнемошаватъ. Но ако чѣраме гной тѣвѣде честѣ, не е нѣжда да се връщаме па въ мало време въ сѣмето на първи-те сѣанѣ-та, кои-то, сирѣчь, ползѣватъ земля-та.

Познаха ораче-те отъ одавна, че това също и едно саденѣ не може да има докѣ успѣхъ, сирѣчь не може да на прави рожба, като се сѣе едно по дѣрго на едно мѣсто, и че рожба-та става повече, когато се сѣатъ едно по дѣрго сѣанѣ-та отъ различни видове (секакѣ тѣрлїи); н. п. Мидійска-та трева, ослерычна-та, и трилиственник-о, кои-то оставатъ въ земля-та 8 и 10 години, не требѣва да има се удобрава земля-та въ това също и само мѣсто, тоѣю послѣ по 8 или 10 пакъ години.

Лен-о не се ражда много, като го сѣеме на една също земля. но требѣва да се минатъ шесть години, па тогава да го сѣеме па на това мѣсто, така е и грах-о.

Слѣдователно ще опишеме подрошно, какво требѣва, сирѣчь едно слѣдъ дѣрго да се сѣатъ порадочно).

СЛѢДОВАТЪЛНО СВОЗРѢНІЕ

Славено-Болгарскїа Словесности.

(Виждъ на С, 27, 93 и 109 стран.)

Казахме че отъ ученіе и отъ умно удобреніе происхожда секакво жизнорѣтеніе и благополчїе; рекохме на 111-та стран., че учени-те и просвѣщенни народи "Изнамѣрѣватъ ката день хѣдожества и жизнорѣтенїа, наставлаватъ земеделци-те и орачы-те въ совершенство, распространяватъ и умножаватъ многовидна и многополѣзна тѣрговїа." Константинъ казѣвамъ, че единъ народъ, като има различни списанїа и полѣзни да раздѣва секакво нешо що става въ просвѣщенны-те и искѣсны народове, като има высокобни училища и ученїа, въ кои-то да се учатъ млади-те, и да чѣствѣватъ свое-то си особно Бегоданно добро, общоотечественна слава, той тогава, сирѣчь тѣ тогава умни ученїа и наставленїа, тѣ

казвамъ просвѣщенни и учени людіе не рачатъ да оставатъ въ това состоаніе на което се намѣрватъ тѣа, и нѣхни родители и предѣди, и не можатъ да тѣрпатъ тоа многотрѣднѣи и хамалскій животъ, въ кой-то се намиратъ и въ сички-те работы що работатъ не можатъ да придобѣатъ сосъ толкъва гдлемъ трѣдъ ни една десаточастница на мздовоздааніе-то, кое-то можеха да иматъ, ако работѣха, каквото просвѣщенни-те людіе. Тѣа просвѣщенни и учени чело-вѣцъ, като живѣатъ, въ кол-то ги е опре-дѣленъ Богъ держава и областъ, не можатъ да тѣрпатъ и да гледатъ земля-та пѣста и неубраотенна, хѣдожества-та (занаеты-те) многотрѣдни, хамалски, а не многополѣзни за несовершенство и незнаанѣ. Наставля-ватъ земледѣлцъ-те и орачъ-те, за кое и се-гашино-то премѣдaro Оттоманско правител-ство големо попеченіе има и показѣва, но за едно такава отъ толкъва вѣкове вкоренен-но въ хора-та незнаанѣ, трѣбватъ многѣ содѣйствителни и спомогатели, та така да стане успѣхъ на общо удовереніе за сички-те работы. Наставляватъ, казѣвамъ, тѣа учени людіе и побѣватъ земледѣлцъ-те да работатъ земля-та порадоцнѣи, и така што да не остаа пѣста и неубраотенна никога, каквото рекохѣме на 120 стран., и за кое дрѣ-гій пѣтъ ще опишемѣ подроенѣи, какво трѣ-вѣва едно по дрѣго да се сѣе земля-та, та да отдава преизобилнѣ сѣланнѣ-те рожѣи. Но ще да речешъ, когато е земля-та каме-ниста, песчана (песочлива), по хридове-те и по планины-те, какво ще е родлива и благо-плодна, и какво ще може да дава секога рож-ка? Такваа земля трѣдолюбиви-те хора на-правиха по благоушастна и по родлива отъ онаа што е въ поле и неубраотенна какво-то трѣвѣва починнѣи. По такѣа мѣста, ка-то е мѣчно да искаръватъ гной (гюбре), или като се не намерѣва гной, тѣа совиратъ ко-сти-те, отъ кои-то ви се сопинатъ нозѣ-те на секаде гдѣ и да се намѣрите, и кои-то совиратъ не самѣ отъ нѣхни-те мѣста, но и отъ толкъва далечни мѣста што е двамаъ въ тры месецы разстоаніе можатъ да при-стигнатъ во отечество-то имъ. Стрѣшватъ ги на ситно колкъ орѣхъ, или лешникъ, и фѣрлатъ ги по нивы-те, като гной, кои-то многѣ по голема сила иматъ отъ гной-та. На едно мѣсто, кое-то има 6453 четверодгольнѣ лакти (аршине), като фѣрчиха 30 мѣры кости, и като посѣаха въ него двѣи половина мѣ-

ры жито, и совсемъ шо кеше земля-та слаба и песочна, даде окаче рожѣа 24 мѣры жи-то; а дрѣги-те мѣста на тѣа нива што е посѣаха безъ кости, не можеха да дадатъ нито баремъ сѣме-то што е тамъ посѣаха. Ъто какво мздовоздааніе намѣрватъ за трѣд-атъ ги трѣдолюбивы-те отъ наставленіе-то учино. Тѣа работы въ Болгаріа не шатъ баремъ да слѣшатъ нежели да ги направатъ, совсемъ што е имъ е лесно, и иматъ тѣа кости толкъва преизобилнѣ, што е на мно-гѣ мѣста може да гледа челоуѣкъ цѣлы мо-гилы, а земля-та нека иматъ пѣста и дива, и нека а иматъ за трѣнѣ-те и дивы-те трѣвы, а нека се плачатъ че са сиромаси! и нека казѣ-ватъ зашо да оремъ и да сѣемъ, като зем-ля-та не дава! ѡ тѣа што не вѣжество! ѡ простота помраченна! При толкъва средствен-ны дарѣи естественны, казѣваме земля-та не дава! Освенъ кости-те Болгаріа има сека-де преизобилнѣ и вѣлы-а камень, или вѣла-та персть (земля), назѣваемъ гупсовый ка-мень, што е мажатъ селчанки-те съ него стѣ-ны-те къщны за да са вѣлы, и што е го чѣ-ратъ нѣкогашъ во вѣно-то; и той има по голема сила отъ гной-та, като се скѣлаца и фѣрли въ нива-та, съ такѣа начинъ и спо-собъ што да повѣлее земля-та отъ него, като отъ нѣкол тѣнка слана. И многѣ дрѣ-ги такива неща иматъ сила, каквото гной-та, и праватъ земля-та тѣа и благопло-дна, каквото ще видимѣ, като опишемѣ слѣ-дованіе-то на 120-та стран. за земледѣла-ніе. Но сега нека посмотримѣ за нѣкои и пригледаме за такѣа многочисленны и мно-готрѣдны хамалски работы, кои-то се работатъ въ Болгаріа сосъ премалка полза и придоу-токъ за не вѣжество нейно и не просвѣщеніе; и нека оставимѣ сега многочисленны-те, кои-то подроенѣи да описѣва челоуѣкъ, трѣвѣва многочисленны книги да опише и напѣли; и нека самѣ предпоставимѣ за примѣръ нѣ-кои, кои-то са най главны и достословны. Бол-гаріа при сички-те естественны докрь про-нѣходы, има и желѣзо-то, кое-то е наистина предпочтенно отъ многѣ неща и отъ това, казѣвамъ, многоуѣбно злато и сребро; но слѣдователнѣ да ли мѣ се познава въ ной-ни-те мѣста предпочтеніе-то и каймет-атъ? Да ли се ползѣва отъ него, какво-то просвѣщенни-те людіе по дрѣги мѣста и державы? Да ли го работи какво-то трѣвѣва, и какво-то го работатъ искѣсни-те мѣже, та да се ползѣватъ отъ него? Дрѣга никаква

полза не придобыватъ отъ него, самъ единъ хамаскій и робскій трѣдъ що теглатъ селачанѣ-те, безъ никаква полза, нито селачанин о, казвамъ, има полза отъ него соразмѣрна съ многѣднш-те мѣ трѣдове, нито работник-о, нито па господарь-о мѣ, че се работи съ такова неискусство, щото не може на никого да даде никаква полза, самъ хамаскій трѣдъ, а никакво мздовоздааніе. Това желѣзо искѣсни-те хора работатъ порадоуш, и съ съ таковъ начинъ и способъ щото големо различіе има, споредъ тѣвшнш-а трѣдъ. Не го работатъ така, като сѣрово, щото като го кѣпи нѣкой да има нѣжда да го уработѣва пакъ, но веднага въ първо-то мѣ работенѣ искѣсватъ го и изработѣватъ така, каквото да е благопотребно, и секомъ споредъ потрека-та мѣ благопріятно и предпочтенно. Искѣсватъ го четвероуголно (дорткюшеліа), искѣсватъ го валчесто, многовиднъ и дебели прѣчки сирѣчь и малки, или триуголно, и пр. и пр., споредъ употребленіе-то и трѣсенѣ-то; защо, като е така уработенно въ първо-то истеглюване и кованѣ, секи го предпочита и кѣпѣва споредъ потрека-та мѣ готово и уработенно. Каквото гледаме ката день въ чѣжди мѣста уроботеннъ желѣза многовиднъ и многообразнш. Въ перво-то работенѣ праватъ стомома-та (чилико), за кое подробнъ описашемъ некогашъ работенѣ-то мѣ; праватъ дѣски многовиднъ и многообразнш за прозорци, за врати, за каци, бачви и пр. и пр. Праватъ тѣнки дѣски въ перво-то желѣзно работенѣ, и като ги втопатъ въ олово (калай), ставатъ вѣлы, и называтсе олованнъ дѣски (тенекега), за кои-то описашемъ некогашъ работенѣ-то имъ, какво ги сирѣчь праватъ. Вообще да речемъ въ перво-то работенѣ желѣзно работатъ секакво нещомногодпотрекително, щото секакво нещожелѣзно требванѣ готово се намира: разновиднъ прѣчки, различнъ желѣзнъ проволинъ (телове), и пр. и пр. Отъ кои-то ни е-дно не се работи по тѣа мѣста за невѣжество, незнаенѣ, и непросвѣщеніе ума, самъ една сѣрова прѣчка, и тѣ се срамѣва и стѣди, като се намери помеждѣ чѣждестраннш-те, като една разрошенна и раздѣрпанна жена междѣ украшеннш-те. Я за дрѣгн-те работници, щото праватъ различнъ сѣчива отъ желѣзо, каквото са: ножове, теслы, брадвы, пилаш и пр. и пр. и пр. то оставамъ въ разсѣжденіе-то на секомъ да види каква полза

и придобытокъ пріема отъ нихъ, като ги работи съ толкъва тѣжкій трѣдъ, и да не воспоминавамъ многѣ дрѣгн неща, кои-то знаете тѣврде добрѣ и ката день гледаете и кѣпѣвате и искѣсно-то и неисѣсно-то, и нека самъ принесемъ за примѣръ снова можче щото работи тѣва неисѣснш-о работникъ и продава го за чѣтыри парш, и снова щото работи искѣснш-о и продава го за чѣтыри грошове! Отъ това само оставамъ въ разсѣжденіе-то секомъ да познае и за сички-те мѣ дрѣгн работш отъ непросвѣщеніе ума и недченіе каковъ придобытокъ намѣрѣва отъ рѣкодѣланіе-то мѣ той, а каковъ пріема онъш, щото е отъ просвѣщеніе, и искѣснш людіе наставенъ и надченъ, и нека познае добрѣ какво отъ ученіе происхожда.

Дрѣго е-дно главно и големо различіе се намира междѣ ученш-те людіе и недченнш-те за животни-те четвероножни. Просвѣщенни-те людіе по свѣт-атъ, и благоуздмни-те, като се надчатъ или отъ прочитанѣ книжно, или отъ повѣствованіе, че на дрѣгн мѣста и державш добыци-те са: или конѣ сирѣчь, или мѣлета, или волове, или козы, овци и пр. и пр. по добри, тѣа тогава секи камень ще повѣдатъ, сирѣчь секаковъ способъ и колай ще направатъ, ще испѣтѣватъ, ще истѣрѣватъ дѣри да придобіатъ, да кѣпатъ, и да доведатъ во отечество-то си, за да зафанатъ отъ тѣа добыци домазлѣкъ. Болгарски-те овчаре, и господаре, ако да имаха такова понатіе, каквото просвѣщенни-те людіе по свѣт-атъ, не щѣха ли да поревнѣватъ и пожелаатъ, и свое-то си добро, и общо-народно-то, и не щѣха ли да намератъ нѣкой способъ и колай да кѣпатъ Испанійски (Шпаніолски) Кочове, и да произведатъ во отечество-то си за домазлѣкъ отъ тѣа овци, на кои-то е вѣлна-та толкъва предпочтенна и полѣзна? Но ще да рече, нѣкой че въ наши-те мѣста и въ наша-та кліма неще да може това да бѣде, той може да се надчи и да се увѣри за такова нещомкодобрѣ, ако е прочелъ 56, 57-та стран. въ Любословіе-то ни, и ще познае тогава каковъ успѣхъ праватъ учени-те хора по свѣт-атъ, и каковъ придобытокъ отъ тѣа вѣлна иматъ. Ако да имаше България отъ тѣа прѣхвална вѣлна, нещѣше ли, дѣто работи сега авш, шалци, бала вмѣсто нихъ не можеше ли, казвамъ, да работи сѣкна (чоха), и таквѣа многоуѣнни неща? Ще ли толкъва на всѣе и съ према-лакъ придобытокъ да работи дѣна ноца,

каквото сега самъ и самъ е да да придобие на сѣшнѣ-а си хлѣбъ? Гдѣто зема сега заплаата за лакоть-атъ два или три гроша, нека да са и петъ, не е ли по полѣзно и по предпочтѣнно да зима най малкъ за тѣа лакоть 20 гроша? Бто какво различіе иматъ просвѣщенни-те люде помеждъ нещченны-те. Среень тѣа многопохвадна и полѣзна възна, ако да имаха хора-та добри наставленія и искства, и въ сегашна-та възна щѣха да направатъ големъ успѣхъ, работи-те щото работатъ отъ неа ако да знаеха совершенствето имъ, закое казашемъ нѣкога нещ, щѣха да иматъ придобытокъ най малкъ баремъ по три грошове повече за лакоть; но нещастіемъ невѣжества, и отъ това са лишены толкъва въ България трудолюбивы дѣшъ, кои-то дена неща непрестанно работатъ съ таковъ неприпечалнъ трудъ! Боже просвѣти насъ рабъ твоихъ, надѣющихся трудомъ мздовоздаанія!

Такива работы, кои-то се работатъ въ България съзъ големъ трудъ, а съ малкъ придобытокъ, ако да описва человекъ подроенъ и да представялава, требва да опише многочисленны и големы книги, защо на какво дѣло на каква работа, и на какво и да е хдожество (занаатъ), като възришиъ поглядъ, ще намеришиъ и видишиъ гдѣмо неискство, големъ трудъ и хамалъкъ, а придобытокъ таковъ, щото е давамъ со сѣхъ хлѣбъ да се исхранишиъ. Такива нещастливы и многотрудны безъ непристоенъ придобытокъ работы да описва человекъ повече наносатъ сожаленіе таковогъ живота нещастлива и вѣдна, нежели увѣреніе и ползованіе. За то воспоминахъ по горе самъ нѣкои отъ главни-те дѣанія и рокоты за примѣръ на доказателства-та различни и многовидни. Но и това мало нещцо що описалъ за да покажемъ примѣръ за общо благополѣчіе видимъ че е на всѣе и тщетно; защо, като гледамъ Българска-та несклонность за таквѣа любопытни и животополѣзни списанія, и като чвстввамъ това народно немаренѣ за обща-та мѣ полза, видимъ че напразно е все що описвамъ, и на вѣтар-атъ говоримъ; зашто въ такова небреженіе, и въ такова нечвствование за тѣа общонародни и полѣзни списанія нѣкои отъ народатъ пристигнаха, щото не знамъ какво и що да рѣча никаква любопытна и люконародна склонность не рачиха да покажатъ,

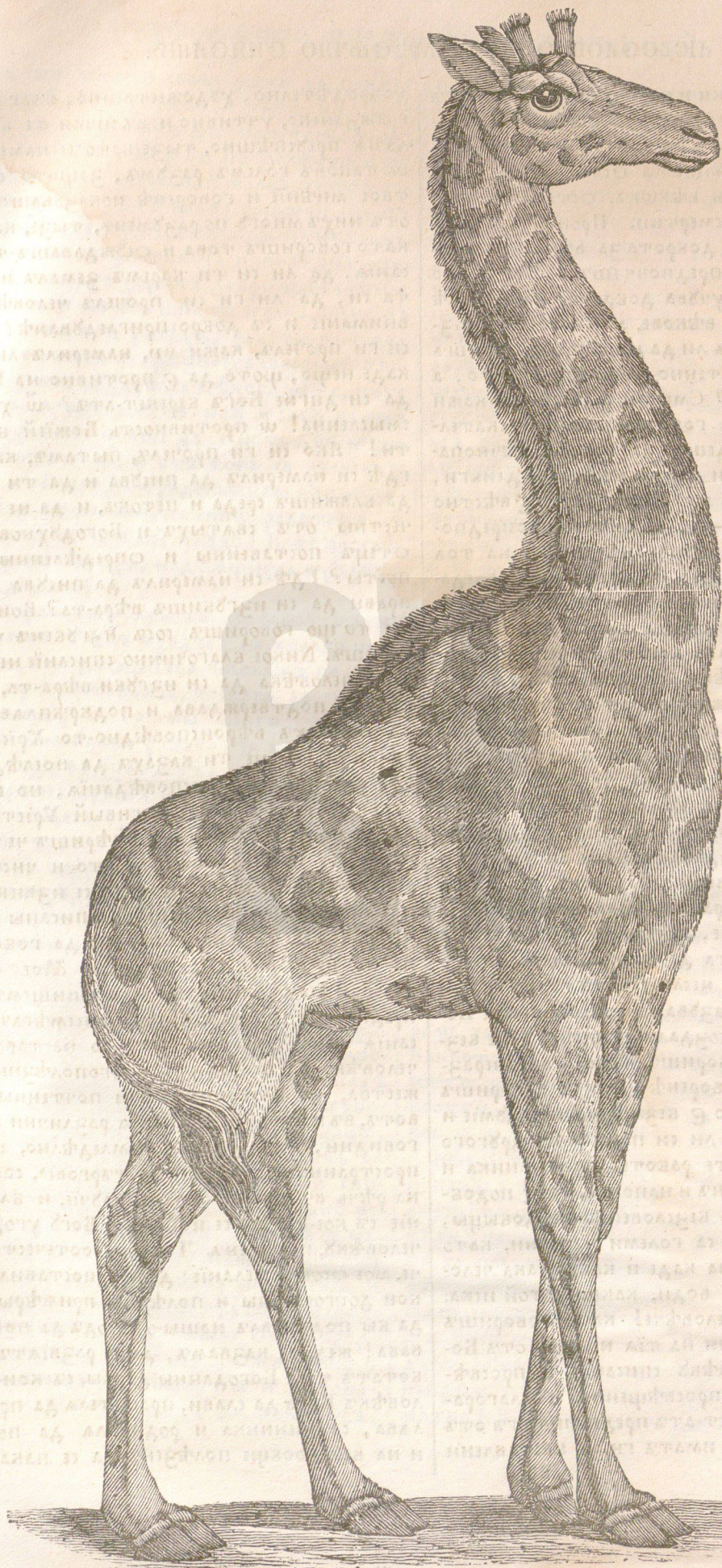
щото да дадатъ причина и за дрѣги нѣкои по полѣзни и по предпочтѣenni народни списанія. Нѣкой отъ нихъ извинавасе и казѣва: че не знае да прочита. Люкородче! ако и да не знаешъ да прочиташиъ, като си ты родолюбивъ, благоразуменъ, и като желашъ колкъто за свое-то си добро, толкъва а за общонародно-то, щеше ли да говоришиъ това уничижително извиненіе, и отъ общо полѣзно добро отричанѣ? Нека да речемъ, че ты не знаешъ да прочиташиъ дѣсрѣ и да раздмѣвашъ совершеннъ що четишиъ, или немашиъ время за прочитанѣ (това е най големо извиненіе и отговорка); но за такваа причина, като родолюбивъ, пристойно ли е? ты, кой-то трѣква да си примѣръ въ дрѣги-те люкородны, и прилича ли да се отричашъ отъ такова общонародно и животополѣзно списаніе? Слава Богъ, ето ти е Богъ подарилъ возможность и спорѣдъ Божіа-та дарка длъженъ си за такива общонародны ползы. Ваше благородіе, и ваша милость возможенъ си, а твой братъ, твой родникъ, твой содѣдникъ, и твой пріатель може да се слѣди да не е возможенъ, и слѣдователно да се лиши отъ таквѣа полѣзни списанія, и совсемъ щото желе да ги прочита и има усердно люкопытство; не е ли пристойно, и не е ли человеколюбиво, като имашъ това списаніе, да мѣ го дадешъ да прочита за да се ползѣвате и двама кѣпни? Дрѣгъ дрѣгомѣ тагота-та да понесеме, и дрѣгъ дрѣгомѣ человеколюбивнъ да помогнеме и така да изпълниме законъ Христовъ, казѣва сватшъ апостолъ Павла. Каква полза и какво добро происходи отъ дарка-та Божіа що ни е далъ Богъ, когато не ползѣваме человеколюбивнъ содѣдника нашего? Каквото Богъ подарѣва насъ съ благоволеніе-то си, така сме длъжни и нѣа съ человеколюбивіе единъ дрѣгомѣ да правиме добро, кое е и Богъ угодно и человекъ полѣзно.

Нѣкой па отъ греколюбивы-те извинавасе и казѣва "пара маслажти списанія." Сребролюбче! че защо имашъ деньги-те си (пары-те си), за да ги носишиъ въ гроб-атъ си? Тѣа ти са предадени отъ Бога за да ги употрекавашъ въ полѣзны и добры работы. Съзъ нихъ секакво добро да правишиъ, кое е и Богъ угодно и человекъ полѣзно. Кое дѣло, и кое добро най повече може да ти направи и остави има славно и вѣчнопамятно? Познавашъ твърде дѣсрѣ, че сички-

те дѣла человѣчески и попеченія прехождатъ като сѣнка, и забоваратсе скорѣ; но тѣя книгоначертанни словеса и списанія за человѣчески-те дѣла и животъ остануватъ незаковаренни во вѣки вѣковъ, оставатъ вѣчнопамятни и безсмертни. Прощѣ, кое дръго благодѣаніе и доброта за вѣчнопамятность може да предпочтешъ? Все дръго дѣло може да ти учѣва добро-то има послѣ отъ два или тръ вѣкове, а некогашъ и безконечно? Можешъ ли да ми предпоставишъ дръго по предпочтенно отъ списаніе-то, а най паче народно? Смысли словесно, и кажи праведно ли є що говоримъ, или лъската. Като ще дадешъ за таквѣя вѣчнопамятни и полѣзни неща нѣколко дѣньги, ще осиромашеешъ ли? Никогда. То є вѣстно и пѣвно въ сички-те, че отъ книгопредпочтеніе и отъ книгокъпѣванѣ никой на тол свѣтѣ не осиромаше; но напротивъ, гледаме че колкъто єдинъ человѣкъ, или єдинъ цѣлъ народъ предпочита книги и списанія, толкъва повече става богатъ веществомъ же и дѣхомъ, и во вѣки вѣковъ славенъ.

Нѣкои па помеждѣ народ-атъ намиратсе въ такова безсловесно и несмысленно мнѣніе и извиненіе, щото рѣдко се намира человекъ по свѣт-атъ такова подобно мнѣніе да има и да говори. Извинаватсе, казвамъ, нѣкои и казвватъ, “че отъ какво зачѣхъ таквѣя книги да се издаватъ, Бога си дигна берекет-атъ.” ѿ неповинна простота!!!—“Тѣя книги ще ны направатъ фармасоны, среда петокъ да блажиме, постъ да не чѣваме, а най послѣ и вѣра-та да си изгѣбиме!” ѿ безсловесно мнѣніе! ѿ несмысленно говоренѣ!—Человѣче Божій (казввамъ ти: человекѣ Божій че те є Бога создалъ словесна, а не безсловесна), като говоришъ това твое нераздѣдно мнѣніе и говоренѣ, ако го говоришъ самъ отъ себеси, то є безмѣрно нераздѣміе и нераздѣженіе; ако ли си пакъ отъ дръгого нѣкого на добръ-те работы противника и зависника наставенъ и напоенъ, то є подобно и прилично на безсловесно-те довыщы, кои-то колкъ и да са големи и силни, като безсловесни обаче на каде и какво сака человекъ обръща ги и води, каквото той иска. Тызе словесный человекѣ! като говоришъ тѣя противны рѣчи на тѣя небесни отъ Бога дарованни человекѣ списанія и просвѣщенія, кои-то вси просвѣщенни и благораздѣмни людіе по свѣт-атъ предпочитатъ отъ сичко дръго нещю и иматъ ги за наставленіе

добродѣтелно, хѣдожественно; благочинно; гражданско, учтиво и въ сички-те благополѣчія предспѣшно, тызе като се намерѣвашъ съ такъвъ големъ раздѣмъ, зашто съ това твое мнѣніе и говоренѣ показваше да си отъ нихъ многѣ по раздѣмъ, тызе, казвамъ, като говоришъ това и осѣждавашъ тѣя списанія, да ли си ги каремъ земалъ на рѣката си, да ли ги си прочелъ человекѣно съ вниманіе и съ добро пригледѣванѣ? Я ако си ги прочелъ, кажи ми, намерилъ ли си некаде нещю, щото да є противно на Бога, та да си дигне Богъ берекет-атъ? ѿ хѣла несмысленна! ѿ противность Божіей благодати! Яко си ги прочелъ, пытамъ, кажи ми, гдѣ си намерилъ да пишѣва и да ти казѣва: да блажишъ среда и петокъ, и да не чѣвашъ честны отъ сватыхъ и Богодѣхновенныхъ отецъ поставенны и опредѣленны сваты посты? Гдѣ си намерилъ да пишѣва и да те прави да си изгѣбишъ вѣра-та? Воистинно все то що говоришъ съ изгѣбенъ умъ говоришъ. Никое благочинно списаніе не повѣждава человекѣ да си изгѣби вѣра-та, но най паче го подтѣрждава и подкрѣплава. Яко да описахъ вѣроисповѣданно-то Хрїстіанско различіе, то не ти казахъ да послѣдѣвашъ тѣя различни вѣроисповѣданія, но предпоставихъ ги, ѿ благочестивый Хрїстіанине! За да познаешъ и да се увѣришъ че имашъ часть въ най благочестиво-то и чисто вѣроисповѣданіе наше. Яко да се извинавашъ и казввашъ че нема многѣ описаны дѣхвенны работы, то имашъ правда да говоришъ; но то не є мое оособно дѣло. Мое оособно дѣло и намѣреніе є то: да опишемъ, и да предпоставимъ въ тѣя мои повсемѣслучни списанія онія средства, кои-то наставлаватъ человекѣ во искѣсни и многополѣзни хѣдожества, во благочинный и почтенный животъ, въ живоизобрѣтенія различни и многовидни, во удобреніе земледѣлно, въ распостранна и умноженна тѣрговія, съ єдина рѣчь въ секакво благополѣчіе, и благочиніе съ кое-то да се покаже и Богъ угоденъ и человекѣкъ, полѣзенъ. Това є, соотечественниче, мое оособно желаніе: да предпоставимъ нѣкои достословны и полѣзны примѣры, кои, да бы подражалъ нашъ-о народъ да послѣдѣвава! желаю, казвамъ, да се развїатъ и работатъ тѣя Богоданны даркы, съ кои-то человекѣкъ Бога да слави, правителя да прославлава, священника и родителя да почита, и на вси вообщѣ полѣзенъ да се паказѣва.

КАМИЛОПАРДЪ.

Камилопард-о е по високо отъ сички-те познани добщи. — Ши-та си самъ има колкото три лакти дълга, а върх-о му на глава-та си възвшава отъ земля-та повече отъ седмь лакти. Тѣло-то (снага-та) му е почти толкѣва големо, колкѣто единъ конь, и подобно почти, като верблюдско (камилско.) На глава-та си, коа-то е прекрасна, има две роговчета прави, и помеждъ очи-те нѣкаква надѣтостъ като чѣхълъ надъ нос-атъ му. Очи-те му са големи и свѣтли, уста-та малки, а азък-о грѣвъ, твърди твърде шилестъ на върх-атъ. Двѣ-те челюсти иматъ и на двѣ-те страни по шесть челюстны зѣбъ; но долна-та челюсть има и осмь предны зѣбъ, а горна-та ни единъ. Споредъ ши-та прилича на еленъ; бедра-та (бѣтове-те) му са весьма тѣнки, гърб-о му е наведенъ отъ рамена-та както опашка-та. Кожа-та му е подобна на леопардска-та, като укаланна сирѣчь; а шаръ - та и е твърде червенна, като е животно-то малко, но колкѣто пораснѣва става по темна, и най сетне пристига въ женско-то добще желточерна, а въ мъжко-то черношарна. Камилопард-о прежива (прежвакѣва,) каквото секо дръго добще, кое-то има рогове и раздвоенны копытъ (разчепенны нозѣ); и пасе трева, но рѣдкѣ, защото мѣсто-то, въ кое живѣе, нема многъ трева. Повече-то му пденѣ е отъ върхове-те дровесны, защото тѣде листето и крѣчки-те отрасли (фиданѣ). Раждасе това животно въ южна Африканска страна, мало нещо камъ сѣверозападна страна на Докрѣпованна-а Мысъ (του Αχραιρίου της Καλής Ελπίδος), и во онаа страна най повече, гдѣ-то се намира нѣкое преизрадновидно древо, кое-то то твърде многъ обича.

Камилопардъ има голема сила, но кротко е добще и боазливо (страшливо). Кагато се устреми и тѣрчи на него нѣкой левъ (асланъ), учѣдѣвасе и брани сохъ рштанѣта, кои-то ставатъ сохъ скоростъ, вързанѣ и на силіе неисказанно. Съ рогове-те му не се бие никакъ сохъ противнищ-те му. А тѣрчи по върже отъ конь.

Предъ нѣколкѣ години веѣа испроводили изъ Вгупетъ въ Константінополь единъ Камилопардъ, за царскі-а клѣвъ, гдѣ-то се звѣрове-те чѣватъ и хранатъ (асланхана). Чѣватель-о му бѣше обикналъ да го изважда за обѣчение и ученѣ на ятѣ мегданъ, гдѣ-

то се собираха ката день Тѣрчи безъ число за да се опознаатъ съ това предано четверожно добше. Толкѣва обаче неповреденъ бѣше той Камилопардъ, и толкѣва кротокъ стана, што чѣватель-о му нае да го води на секаде по улицы-те цариградски; народ-о природно имаше големо благодареніе, да го гледа, и секаде, гдѣ го проминѣваше, сохъ ревностъ прѣжаваха отъ прозорцы-те къщны пріателеки рѣчь, и даваха му секакво нещо благо за пденѣ. Тѣрски-те жены най повече го удовлетѣваха съ големи склонностъ и любовь. А улицы-те цариградски са вообще толкѣва тѣсны, што, като проминѣваше въ среда-та, можеше да си обръща ши-та на десно или на лѣво, и да пристига почти по сички-те къщы. Послѣ по нѣкое време, когато пристигнеше и доидеше некогашъ тамъ, гдѣ-то се дръгошъ нагости изобилно и доволно, и ако се не згодеше да се намери нѣкой тамъ отъ прозорцы-те наведенъ, а той удараше полѣка тамъ до гдѣ-то стигаеше, за да усетатъ, че е дошелъ. Бѣше весьма послѣшливъ, и водешесе школесно; но колкѣ пѣти останѣваше на свое-то си разсѣженіе и вола, послѣдѣваше секога тоа пѣть, гдѣ-то имаше повече пріатели и добродѣтели.

На 1827 испроводихасе дръги два Камилопарди во Вгупа, дарка отъ Вгупетскі-а Паша; единъ на Английскі-а царь, а дръгій на Френскі-а. Первы-о умре на 1829, а дръгі-о може да е живъ и до днесъ, и може некога нещо за него да кажемѣ.

Многоцѣнни пріатели.

По предпочтени са пріатели онѣа, кои-то ны се каратъ и обличаватъ прѣгрѣшеніа-та ни и недостатки-те, нежели онѣа, кои-то ни са угодни сохъ похвалѣванѣ-то. Кой-то иска да придокіе добръ успѣхъ въ дѣло-то си требѣва да има или искренны (истинны) пріатели или жестоки непріатели.

Благостровніе и люкотрѣдіе ставатъ две големи подтвржденіа и укрѣпленіа на благошастіе-то земледѣлно.

Зіонравіи нѣкон държатъ мечь острѣ въ ръка, и утрѣпватъ челоуѣка безъ време.

НЕЧУВСТВИТЕЛНОСТЪ.

Нечувствителность-та (недещанѣто) е медленность, глупость и забава дѣшевна въ говоренѣ-то и работенѣ-то. Нечувствителнѣш и глупѣш човекъ е таковъ, който като изкрои и сложи нѣкой сметъ (есапъ), и намери го колкова е, пыта оногозы щото се слѣчи при него: колкъ стана? И като има да дава за нещо нѣкой отъѣтъ, или да попыта за нещо що е най потребно, той забовара и на село отива. И като се развали нѣкое соборище, и синки-те хора си отиватъ, той остава самъ и сѣди. И като пде много и преаде, и като мѣ падне ноша тешко, казъва че го ухапа кѣче-то на съседник-атъ (комшіата). И че го дири и гони, а не може да го намери. И като мѣ кажатъ че е умрелъ нѣкой отъ пріатели-те мѣ, и приканатъ го да иде на погребеніе-то мѣ, оскорбавасе, заплакѣвасе и казъва: благимъ слѣчаемъ (честито да е). Като дава или като зима нещо нѣкои дѣньги (пары), показъва свидѣтеля (шлитинъ) оногозы, щото мѣ е дѣженъ. На зимно време карасе на момок-атъ си, че не е купилъ огѣрцы (краставицы). И дѣца-та повѣждава да играатъ, да тѣчатъ, и да се боратъ; и като вари лѣща двапѣти чѣра соль въ гѣрне-то. . . . И като го пыта нѣкой: какво мнишь (каквоти се чини), колкъ мѣртовцы се пренесоха чрезъ свѣщенны-те дѣвери? Отъѣщава мѣ: “колкъто може да са у мене и у тебе.”

ОБОФРЯСТЪ.

Царска Тѣпографія въ Парісъ.

Тази царска тѣпографія приклячава педесеть и шесть видове восточны (Янадолски) печати (шампы);—сички-те познаннѣ бѣквы на различны йсійски (Янадолски) народы, и стары-те, казвамъ, и новы-те намѣрѣватсе въ нея. Я въ тази тѣпографія расточаватсе и употреблаватъ въ една година до сто хілады везаницы (рѣзмета) хартии; а работницы-те, щото се намѣрѣватъ въ нея и занимаватъ, ставатъ отъ триста и педесеть до четыристотинъ и педесеть.

ПТИЧЪТЯ.

—Споредъ различни времена станаха различни опытности, отъ кои-то се вижда, че соколъ, дивъ голбѣ, и различновидны

дивы утки (пагицы) летатъ въ една и половина минѣта единъ мѣсто, или въ единъ часъ четыресеть мѣла, сирѣчь деветъстотинъ и шеесеть мѣла во единъ дѣнь.

ГУПСОВЫИ РАМЪНЪ.

Казахме на 122 стран., че освенъ гной, които за утѣстванѣ земли Болгарія има и бѣлыи каменъ (гупсовый кам. или алчіа по Тѣрски). Тоа каменъ че утѣствва земля-та и прави а плодородна, пригледна единъ естествословъ, като се намираше въ нивы-те. Согледа на едно мѣсто помеждѣ класове-те че са много гѣсти отъ дѣрѣ-те и много по высоки, и тоа видъ се виждаше начертанъ като бѣкварно-то писмо: Д, или Л. Приближисе при това согледѣванѣ да види и да познае кол е причина, та има това мѣсто споредъ класове-те различіе. Намѣри на това мѣсто, кое-то беше мало нещо стрѣвно, на върх-атъ мѣ единъ отъ тѣхъ бѣлы каменъ, тогава той позна, че е той каменъ причина на това плодородіе; защото, като вали дождъ и натопѣвасе, тогава отъ него излава същество, кое-то се стѣча на долъ, и до там до гѣто пристигнѣваше това вещество отъ камик-атъ напоюваше земля-та и правеше а плодородна; а начертаніе-то, като: Д, или Л, начертавасе споредъ отъѣдѣванѣто на вода-та, когато дожди.

Весма ПРЪВРАДОСТНА ВѢСТЪ ЧѢХЪ отъ нѣкои достопочтевни и достовѣрни лица че во Враца е устроено за Момичета училище отъ нѣкоа на една свѣщенна дѣша майка! Подарѣи Боже! Да бѣ се намерили такъва майки въ Болгарія и за женскій полъ, и да бѣ се сподобила Българія да покаже словесна възобразность, и въ тѣхъ словесни Божіи зданія! За кое слѣдователно опишемъ подробно какво е на това училище състояние-то, и да предпоставимъ въ лѣтописи-те, че и Българе-те иматъ словесно образование на свѣт-атъ.

ДЖИ-ФИЛІПЪ, царъ на Френцы-те доиде во Англіа за да поздравя царица Викторія на 26-й 7врѣа, а на 3-й сврѣа върнасе па за Франца. Слѣдователно опишемъ странствование-то мѣ.

ОТЪВЪРЖЕНИЕ

117 — Мѣсяцъ Января, въ которомъ въ Петербургъ по прибытіи
116 — вѣдомости о вѣдомостяхъ
115 — Государственныхъ вѣдомостей, какъ издала вѣдомости
114 — Государственныхъ вѣдомостей
113 — Государственныхъ вѣдомостей
112 — Государственныхъ вѣдомостей
111 — Государственныхъ вѣдомостей
110 — Государственныхъ вѣдомостей
109 — Государственныхъ вѣдомостей
108 — Государственныхъ вѣдомостей
107 — Государственныхъ вѣдомостей
106 — Государственныхъ вѣдомостей
105 — Государственныхъ вѣдомостей
104 — Государственныхъ вѣдомостей
103 — Государственныхъ вѣдомостей
102 — Государственныхъ вѣдомостей
101 — Государственныхъ вѣдомостей

Имя: *Иванъ Ивановичъ*

1. Петербургъ въ 1811 году.
2. Государственныхъ вѣдомостей, какъ издала вѣдомости.
3. Государственныхъ вѣдомостей, какъ издала вѣдомости.
4. Государственныхъ вѣдомостей, какъ издала вѣдомости.
5. Государственныхъ вѣдомостей, какъ издала вѣдомости.
6. Государственныхъ вѣдомостей, какъ издала вѣдомости.
7. Государственныхъ вѣдомостей, какъ издала вѣдомости.
8. Государственныхъ вѣдомостей, какъ издала вѣдомости.
9. Государственныхъ вѣдомостей, какъ издала вѣдомости.
10. Государственныхъ вѣдомостей, какъ издала вѣдомости.

ОГЛАВЛЕНИЕ.

Мѣсяцъ Ноемврій, разни раздѣли, и Отеческо подчєніе	— 113
Злощастіе, и Соновидѣніе	— 116
Благороденъ сказѣва сонозрѣніе, Секо начало мѣчно, и Возокрѣваніе	— 117
Занатія за Славено-Болгарска Словесность	— 119
Добродѣноженіе, и Земледѣланіе	— 120
Слѣдователно Окозрѣніе Славено-Болгарскія Словесности	— 121
Камилонардъ сосъ образоописаніе-то мѣ, Многочѣнни пріатели, Благостроеніе, и Злонравіе	— 127
Нечѣствителность, Царска типографія въ Парісѣ, Птичета, Гупсовый камень, Прерадостна вѣсть, Пдѣ-Філіппъ въ Англіа	— 128

 ΕΥΡΙΣΚΟΝΤΑΙ εις τήν Τυπογραφίαν του Κ. Αντ. Δαμιανου τα ακόλουθα :
Αλφαβητάρια Γραμμικά, Σύνοψις τής αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας, και
Κλίμακες τής Ελληνικής γλώσσης συγκαταβατικής τιμής.

Цѣна за 12-те единолѣтна предплащанна.

- 1 Патифрангъ въ Смирна.
- 1 Двестолпникъ въ Цариградъ при Г. Ралли Х. ПЗ. Маргиди.
И Димитрія Зисова книгопродавца грєца Хавіароханъ.
- 6 $\frac{1}{2}$ Рѣбли за Рѣссія.
- 3 Рѣбіе-та за Влахія, Сербїа и Босніа.
- 25 Гроша за Фракїа Болгарїа, и Македонїа во Філіппополь при Г. Квєтаки
Д. Моровєнова. Я во Ядрїанополь при Господина Ніколаа Стафчевича.

ПРОБЕРНА 1950 г.